

A Magyar Nemzeti Bank 3/2024. (V.24.) számú ajánlása

a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemnek való megfelelést biztosító tisztviselőkről, ezek feladatairól és felelősségi köreiről, valamint a kapcsolódó belső eljárásrendekről és kontrollmechanizmusokról

I. Az ajánlás célja és hatálya

A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem (a továbbiakban: AML/CFT) kapcsán a pénzügyi szervezetek megfelelő, körültekintő és prudens működése kiemelt jelentőséggel bír. Az ajánlás célja a pénzügyi szervezetek AML/CFT megfelelést biztosító szervezeti felépítésével, az AML/CFT feladatok ellátását biztosító tisztviselők szerepével, feladataival és felelősségeivel, valamint a kapcsolódó belső eljárásrendekkel, kontrollmechanizmusokkal és eljárásokkal kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás átülteti az Európai Bankhatóság (a továbbiakban: EBH) 2022. június 14-én közzétett, a jogszabályoknak való megfeleléssel kapcsolatos politikákról és eljárásokról, valamint az (EU) 2015/849 irányelv 8. cikke és VI. fejezete szerinti AML/CFT megfelelési tisztviselő szerepéről és felelősségi köréről szóló iránymutatásait (EBA/GL/2022/05)¹. Az ajánlás figyelembe veszi továbbá:

- a) az EBH és az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (a továbbiakban: ESMA) 2021. július 2-án közzétett, a vezető testületi tagok és a kulcsfontosságú feladatot ellátó személyek alkalmasságának értékeléséről szóló közös iránymutatásainak (EBA/GL/2021/06, ESMA35-36-2319)² rendelkezéseiben, és az azok egyes rendelkezéseit átültető, a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 12/2022. (VIII.11.) MNB ajánlásban [a továbbiakban: 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás]; valamint
- b) a vezető testületi tagok és a kulcspozíciót betöltő személyek alkalmasságának értékeléséről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlásban [a továbbiakban: 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás], amely az a) pontban hivatkozott EBH és ESMA közös iránymutatás egyes rendelkezéseinek átültetéséről is rendelkezik; továbbá
- c) a pénzmosási és terrorizmus finanszírozási kockázatok értékeléséről és a kapcsolódó intézkedések meghatározásáról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 15/2022. (IX.15.) MNB ajánlásban

foglalt általános elvárásokat, és azokhoz képest kiegészítő elvárásokat fogalmaz meg. Továbbá jelen ajánlás alkalmazásában az MNB az 1. pont a) alpontjában foglalt tisztviselőt és az 1. pont d) alpontja szerinti, az irányítási funkciót betöltő testület hiányában kijelölt felsővezetőt a 12/2022 (VIII. 11.) MNB ajánlás 85. pontjával összhangban kulcspozíciót betöltő személynek tekinti.

Az ajánlás tekintettel van továbbá a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon

¹Lásd:https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Guidelines/2022/EBA-GL-2022-05%20GLs%20on%20AML%20compliance%20officers/Translations/1039070/GL%20on%20AMLCFT%20compliance%20officers%20%28EBA%20GL%202022%2005%29_HU_COR.pdf

²Lásd:https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Guidelines/2021/EBA-GL-2021-06%20Joint%20EBA%20and%20ESMA%20GL%20on%20the%20assessment%20of%20sustainability/1022108/Joint%20EBA%20and%20ESMA%20GL%20on%20the%20assessment%20of%20suitability_HU.pdf

kívül helyezésétől szóló (EU) 2015/849 Európai Parlamenti és Tanácsi irányelv (a továbbiakban: AMLD) 8. cikk (4) bekezdés a) pontjában, valamint a 46. cikk (4) bekezdésében a jogszabályoknak való megfelelésért felelős vezető, továbbá az irányító testületnek az AMLD-ben foglaltaknak való megfeleléshez szükséges törvényi, rendeleti és hatósági rendelkezések végrehajtásáért felelősként kijelölt tagja vonatkozásában írt rendelkezéseire is.

Az ajánlás címzettjei a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.) 3. § 16. pontjában meghatározott hitelintézetek, valamint a Pmt. 3. § 28. pontjában meghatározott pénzügyi szolgáltatók (a továbbiakban együtt: pénzügyi szervezet).

Az ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a vonatkozó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban természetesen továbbra is kötelesek. Az ajánlásban foglaltak összhangban állnak a pénzügyi szervezetek működésének európai kereteit meghatározó előírásokkal.

Az ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

II. Értelmező rendelkezések

1. Jelen ajánlás alkalmazásában:

- a) AML/CFT megfelelési vezető: a Pmt. 3. § 23a. pontjában meghatározott fogalom;
- b) felvigyázási funkciót betöltő testület: az a vezető testület, amely a pénzügyi szervezetben a vezetői döntéshozatal felügyeletét és ellenőrzését ellátó szerepkörében jár el, azaz nyomon követi, ellenőrzi és felügyeli azon vezetői döntéseket, amelyeket olyan személyek alkotnak, akik az adott pénzügyi szervezet üzleti tevékenységét ténylegesen irányítják;
- c) irányítási funkciót betöltő testület: az a vezető testület, amely a pénzügyi szervezet napi irányítását ellátó szerepkörében jár el, amely keretében jogosult a hitelintézet vagy pénzügyi szolgáltató stratégiájának, célkitűzéseinek és általános irányításának a meghatározására, valamint a pénzügyi szervezet képviselőjére;
- d) külső szolgáltató: a külső szolgáltatók igénybevételeéről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 7/2020. (VI. 3.) MNB ajánlás [a továbbiakban: 7/2020. (VI. 3.) MNB ajánlás] 1. pont l) alpontjában meghatározott fogalom;
- e) vezető testület: valamely pénzügyi szervezet irányítási funkciót betöltő testülete és a felvigyázási funkciót betöltő testülete.

2. Az 1. pontban foglaltakon túlmenően a jelen ajánlásban használt fogalmak a Pmt.-ben, továbbá a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény alapján elkészítendő belső szabályzat kötelező tartalmi elemeiről szóló 21/2017. (VIII. 3.) NGM rendeletben (a továbbiakban: NGM rendelet) meghatározottak szerint értelmezendők.

III. Az egyes feladat- és felelősségi körök meghatározása

III.1. A vezető testület szerepe és felelősségi körei az AML/CFT keretrendszerében, valamint a kijelölt felelős vezető szerepe és felelősségi köre

3. A vezető testület felel a pénzügyi szervezet átfogó AML/CFT stratégiájának jóváhagyásáért és végrehajtásának felügyeletéért. Ennek érdekében a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlásban foglalt elvárások mellett az MNB azt is elvárja, hogy a vezető testület testületként megfelelő ismeretekkel, készségekkel és tapasztalattal rendelkezzen ahhoz, hogy meg tudja érteni a pénzügyi szervezet tevékenységéhez és üzleti modelljéhez kapcsolódó pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási (ML/TF) kockázatokat, beleértve az ML/TF megelőzésével kapcsolatos jogi és szabályozási keretrendszer ismeretét. Ennek okán a vezető testület kollektív alkalmasságának az 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás elvárásait is szem előtt tartó értékelésekor a pénzügyi szervezetnek azt is célszerű értékelnie, hogy a vezető testület döntésein keresztül bizonyította-e, hogy kellőképpen ismeri az ML/TF kockázatokat, és hogy ezek hogyan érintik a pénzügyi szervezet tevékenységeit, valamint bizonyította-e, hogy megfelelően kezeli a kockázatokat, szükség esetén többek között korrekciós intézkedésekkel.

III.1.1. A felügyelési funkciót betöltő testület szerepe az AML/CFT keretrendszerben

4. Az ML/TF megelőzésével összefüggésben alkalmazandó követelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében a felügyelési funkciót betöltő testülettől elvárt a belső irányítási és belső ellenőrzési keretrendszer végrehajtásának felügyelete és nyomon követése.

5. A 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlásban foglalt elvárásokon túl az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a pénzügyi szervezet felügyelési funkciót betöltő testülete többek között:

- a) tájékozik a pénzügyi szervezet egészére kiterjedő ML/TF kockázatértékelés eredményeiről;
- b) a pénzügyi szervezetet érintő ML/TF kockázatokra is tekintettel felügyeli és figyelemmel kíséri, hogy az AML/CFT politikák és eljárások megfelelőek és hatékonyak-e, és szükség esetén megfelelő lépéseket kezdeményez az irányítási funkciót betöltő testületnél a korrekciós intézkedések meghozatalának és végrehajtásának biztosítása érdekében;
- c) évente legalább kétszer felülvizsgálja az AML/CFT megfelelési vezető tevékenységi jelentését, olyan tevékenységek esetében pedig, amelyek a pénzügyi szervezetet magasabb ML/TF kockázatnak teszik ki, gyakrabban szerzi be az AML/CFT megfelelési vezető eseti alapon elkészített időközi tevékenységi jelentéseit;
- d) évente legalább egyszer értékeli az AML/CFT megfelelési funkció hatékony működését, többek között az AML/CFT-vel kapcsolatos belső, illetve külső ellenőrzések következtetéseinek figyelembevételével, beleértve az AML/CFT megfelelési vezetőhöz rendelt emberi és technikai erőforrások megfelelőségét is.

6. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a felügyelési funkciót betöltő testület ellenőrzi annak a követelménynek a teljesülését, hogy a kijelölt felelős vezető – illetve a 12. pontban írtak szerint vezető testület hiányában kinevezett felsővezető – az 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás 59. pont d) alpontjában foglaltakkal összhangban megfelel a jelen ajánlás 8. pontjában részletezett elvárásoknak.

7. Elvárt, hogy a felügyelési funkciót betöltő testület hozzáféréssel rendelkezzen a megfelelő részletességű és minőségű adatokhoz és információkhoz, és azokat figyelembe is vegye annak érdekében, hogy hatékonyan elláthassa az AML/CFT felügyeleti feladatait. Ezen feladata ellátása érdekében minimum elvárás, hogy a

felvigyázási funkciót betöltő testület időben és közvetlenül hozzáférjen az AML/CFT megfelelési vezető tevékenységi jelentéséhez, a belső ellenőrzési funkció jelentéséhez, adott esetben a külső ellenőrzési funkció által tett megállapításokhoz és észrevételekhez, valamint az MNB megállapításaihoz, a pénzügyi információs egységgel folytatott érdemi kommunikációhoz és tájékoztatást kapjon a felügyeleti intézkedésekről vagy kiszabott szankciókról.

III.1.2. Az irányítási funkciót betöltő testület szerepe az AML/CFT keretrendszerben

8. Az MNB a Pmt. 27. § (5) bekezdésében és 65. §-ában, valamint az NGM rendelet 3-6. §-aiban hivatkozott belső eljárásrendekkel, kontrollmechanizmusokkal és eljárásokkal kapcsolatban elvárja, hogy a pénzügyi szervezet irányítási funkciót betöltő testülete:

- a) bevezesse a vezető testület által elfogadottaknak való megfeleléshez szükséges megfelelő és hatékony szervezeti és működési struktúrát, különös figyelmet fordítva az AML/CFT megfelelési vezető feladatköréhez rendelt megfelelő hatáskörre, valamint az emberi és technikai erőforrások megfeleltetésére, beleértve az AML/CFT megfelelési vezetőt segítő, erre a célra létrehozott AML/CFT szervezeti egység szükségességét;
- b) biztosítsa az AML/CFT politikák és eljárások végrehajtását;
- c) a Pmt. 63. § (9) bekezdésének megfelelően legalább évente kétszer áttekintse az AML/CFT megfelelési vezető tevékenységi jelentését;
- d) biztosítsa a megfelelő, időszerű és kellően részletes AML/CFT jelentéstételt az MNB felé;
- e) amennyiben az AML/CFT megfelelési vezető operatív feladatait kiszervezik, biztosítja a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlásban, továbbá amennyiben releváns, a 7/2020. (VI. 3.) MNB ajánlásban, és a közösségi és publikus felhőszolgáltatások igénybevételéről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 4/2019. (IV. 1.) MNB ajánlásban (a továbbiakban: 4/2019. (IV. 1.) MNB ajánlás) – amelyek általános elvárásaihoz képest jelen ajánlás kiegészítő elvárásokat fogalmaz meg – foglaltaknak való megfelelést, valamint biztosítja, hogy a megfelelő tájékoztatás érdekében rendszeres jelentést kapjon a külső szolgáltatótól.

III.1.3. A kijelölt felelős vezető testületi tag kijelölése

9. A Pmt. 63. § (4a) pontjában foglaltakra is tekintettel a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 30. pontjában foglaltakat kiegészítve a 6. pontban hivatkozottaknak megfelelően az MNB elvárja, hogy az irányítási funkciót betöltő testület tagjai közül kijelölt felelős vezető:

- a) az 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás 59. pont d) alpontjában foglaltakkal egyezően rendelkezzen a pénzügyi szervezetet érintő ML/TF kockázatok azonosításához, értékeléséhez, kezeléséhez és mérsékléséhez, valamint az AML/CFT eljárásrendek, kontrollmechanizmusok és eljárások végrehajtásához szükséges megfelelő ismeretekkel, készségekkel és tapasztalattal valamint jól ismerje a pénzügyi szervezet üzleti modelljét és az ágazatot, amelyben az működik, valamint azt, hogy ez az üzleti modell milyen mértékben teszi ki a pénzügyi szervezet ML/TF kockázatoknak;
- b) kellő időben tájékozódjon azokról a döntésekről, amelyek hatással lehetnek azokra a kockázatokra, amelyeknek a pénzügyi szervezet kitett; és
- c) a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 58. pont c) alpontjával összhangban kellő időt és erőforrást fordítson az AML/CFT feladatainak hatékony ellátására.

10. Az irányítási funkciót betöltő testület átfogó és kollektív felelősségének sérelme nélkül elvárt, hogy a kijelölt felelős vezető kiválasztásakor a pénzügyi szervezet azonosítsa és figyelembe vegye annak az egyéb feladat- és felelősségi köreivel való lehetséges összeférhetlenségeket, valamint tegyen lépéseket azok elkerülésére vagy mérséklésére.

11. Elvárt, hogy a kijelölt felelős vezető a III.2. alcímben említettek szerint beszámoljon a feladatairól, és azokhoz kapcsolódóan szükség esetén rendszeresen és indokolatlan késedelem nélkül tájékoztassa a felvigyázási funkciót betöltő testületet.

III.1.4. Kijelölt felelős vezető kijelölése, amennyiben nincs irányítási funkciót betöltő testület

12. A 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 30. pontjában foglaltakkal egyezően amennyiben nincs irányítási funkciót betöltő testület, az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a kijelölt felelős vezető által ellátandó feladatokkal a pénzügyi szervezet olyan felsővezetőjét bízta meg, aki megfelel a 9. pontban írt elvárásoknak és a 10. pontban írt összeférhetlenségi szempontoknak.

13. Jelen ajánlásban a kijelölt felelős vezető vonatkozásában írt feladat- és felelősségi körök az irányítási funkciót betöltő testület hiányában a felsővezető esetében is értelemszerűen alkalmazandók, amennyiben annak kinevezésére az 1. a) pontban szereplő fogalom meghatározásban is hivatkoztak szerint az irányítási funkciót betöltő testület hiányában kerül sor. Ilyen esetben a kijelölt felelős vezető által az irányítási funkciót betöltő testület felé teljesítendő feladatokat a felsővezető a pénzügyi szervezet felső vezetése felé teljesíti.

III.2. A kijelölt felelős vezető feladatai és szerepe

14. A Pmt.-ben számára előírt feladatai ellátása mellett elvárt, hogy a kijelölt felelős vezető biztosítsa, hogy a teljes vezető testület tisztában legyen az ML/TF kockázatoknak a pénzügyi szervezet kockázati profiljára gyakorolt hatásával. A kijelölt felelős vezetőnek az AML/CFT tárgyú jogszabályi rendelkezések, illetve felügyeleti elvárások végrehajtására vonatkozó feladatai teljesítésével, és különösen az ML/TF kockázatok mérséklésére és hatékony kezelésére szolgáló, a Pmt. 27. § (5) bekezdésében és 65. §-ában, valamint az NGM rendelet 3-6. §-aiban hivatkozott belső eljárásrendek, kontrollmechanizmusok és eljárások végrehajtásával kapcsolatos felelősségi köreivel kapcsolatban elvárt, hogy azok magukban foglalják legalább a következőket:

- a) annak biztosítása, hogy az AML/CFT politikák, eljárások és belső kontroll-intézkedések megfelelőek és arányosak legyenek, figyelembe véve a pénzügyi szervezet jellemzőit és azokat az ML/TF kockázatokat, amelyeknek az kitétt;
- b) a III.3.1. alcímben említettek szerint a vezető testülettel közösen annak felmérése, hogy célszerű-e külön vezető beosztású AML/CFT megfelelési vezetőt kinevezni;
- c) a vezető testület támogatása annak felmérésében, hogy szükség van-e olyan külön AML/CFT szervezeti egységre, amely segíti az AML/CFT megfelelési vezetőt a feladatai ellátásában, figyelembe véve a pénzügyi szervezet működésének nagyságrendjét és összetettségét, valamint az ML/TF kockázatoknak való kitétttségét. Elvárt, hogy ezen a szervezeti egységen belül az alkalmazottak a III.3.3.7. alcímben részletezettek szerint rendelkezzenek a feladataik ellátásához szükséges szakértelemmel, készségekkel és ismeretekkel ahhoz, hogy segíteni tudják az AML/CFT megfelelési vezetőt, akit ajánlott bevonni a munkaerőfelvételi folyamatba;
- d) annak biztosítása, hogy a vezető testület rendszeresen jelentést kapjon az AML/CFT megfelelési vezető

által végzett tevékenységekről, és hogy a vezető testület kellően átfogó és időszerű információkat és adatokat kapjon az ML/TF kockázatokról és az AML/CFT megfelelésről, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a vezető testület el tudja látni a rábízott szerepet és feladatokat. Ezekkel az információkkal kapcsolatban – a Pmt. 30. § (1) bekezdése szerinti ügyletekre vonatkozó bejelentések bizalmas jellegének sérelme nélkül – az MNB elvárja, hogy azok kiterjedjenek a pénzügyi szervezet által az MNB-vel folytatott kapcsolattartásra és a pénzügyi információs egységgel folytatott kommunikációra, valamint az MNB-nek a pénzügyi szervezettel szemben az ML/TF-hez kapcsolódóan tett megállapításaira, beleértve a kiszabott intézkedéseket vagy szankciókat is;

e) a vezető testület tájékoztatása az AML/CFT-vel kapcsolatos súlyos vagy jelentős problémákról és jogsértésekről, valamint javaslatétel az ezek orvoslására irányuló intézkedésekre; valamint

f) annak biztosítása, hogy az AML/CFT megfelelési vezető:

fa) közvetlenül hozzáférjen a feladatai ellátásához szükséges valamennyi információhoz;

fb) elegendő emberi és technikai erőforrással és eszközzel rendelkezzen a rábízott feladatok megfelelő elvégzéséhez; és

fc) megfelelő tájékoztatást kapjon a belső kontrollrendszerek, valamint az MNB – és csoportok esetében a külföldi felügyeleti hatóságok – által azonosított, AML/CFT-vel kapcsolatos eseményekről és hiányosságokról.

15. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a kijelölt felelős vezető az AML/CFT megfelelési vezető fő kapcsolattartójaként jár el a vezető testületen belül. Ennek kapcsán elvárt, hogy a kijelölt felelős vezető biztosítsa, hogy az AML/CFT megfelelési vezető AML/CFT-vel kapcsolatos aggályait a pénzügyi szervezeten belül megfelelően kezeljék, és amennyiben ez nem lehetséges, úgy az irányítási funkciót betöltő testület vagy adott esetben a felső vezetés megfelelően fontolóra vegye ezeket az aggályokat. Amennyiben az irányítási funkciót betöltő testület vagy adott esetben a felső vezetés úgy dönt, hogy nem követi az AML/CFT megfelelési vezető ajánlását, úgy az MNB elvárása az, hogy az AML/CFT megfelelési vezető által felvetett kockázatok és aggályok tekintetében megfelelően indokolja meg, és rögzítse a döntését.

16. A 24. pont c) alpontjában jelzettekén felül az MNB elvárja, hogy a kijelölt felelős vezető biztosítsa, hogy a pénzügyi szervezet belső ellenőrző és információs rendszere, a belső szabályzata, a belső kockázattértékelése, valamint az ML/FT elleni küzdelmet célzó eljárásai és nyilvántartásai hozzáférhetőek, alkalmazhatók, hatékonyak, és valamennyi érintett alkalmazottja számára érthetőek legyenek, és azok általánosságban biztosítsák a Pmt.-ben és a Pmt. felhatalmazása alapján kiadott egyéb jogszabályban, de különösen a Pmt. 65. § szerinti belső szabályzatában foglalt előírások teljesülését, ideértve a következetességet, a folyamatos figyelemmel kísérhetőséget, és az ellenőrizhetőség biztosítását is.

III.3. Az AML/CFT megfelelési vezető³

17. Az arról szóló döntés meghozatala során, hogy mely személy kerüljön kinevezésre a Pmt. 65. §-ban meghatározott belső szabályzatban egy AML/CFT megfelelési vezetőként, a vezető testületnek a III.3.1. alcímben meghatározott kritériumok alapján szükséges figyelembe vennie a pénzügyi szervezet működésének nagyságrendjét és összetettségét, valamint az ML/TF kockázatnak való kitettségét és a 12/2022. (VIII. 11.)

³ Mivel az AML/CFT megfelelési vezetőt az MNB kulcspozíciót betöltő személynek tekinti, így vonatkoznak rá a kulcspozíciót betöltő személyekre irányadó felügyeleti elvárások is.

MNB ajánlás V.5. alcímében rögzített elvárásokat is.

18. Az MNB elvárja, hogy a AML/CFT megfelelési vezető a pénzügyi szervezet vezető beosztású személye legyen, és kellő hatáskörrel rendelkezzen ahhoz, hogy saját kezdeményezésére a belső AML/CFT intézkedések megfelelőségének és hatékonyságának biztosításához szükséges vagy célszerű intézkedéseket javasolhasson a felügyeleti és irányítási funkciót betöltő testületnek.

19. Amennyiben az AML/CFT megfelelési vezető kinevezésre kerül, úgy a vezető testületnek szükséges meghatároznia azt is, hogy ezt a feladatkört teljes munkaidőben tölti-e be, vagy azt egy vezető beosztású alkalmazott vagy tisztviselő a pénzügyi szervezeten belüli meglévő feladatai mellett látja-e el.

20. Amennyiben az AML/CFT megfelelési vezető feladatait olyan tisztviselőre vagy alkalmazottra bízják, aki más feladatokat vagy funkciókat is ellát a pénzügyi szervezeten belül, a vezető testületnek azonosítania és mérlegelnie szükséges a lehetséges összeférhetetlenségeket, és lépéseket szükséges tennie ezek elkerülésére vagy ha ez nem lehetséges, azok kezelésére. A vezető testületnek biztosítania szükséges, hogy ez a személy elegendő időt tudjon szánni az AML/CFT megfelelési vezető feladatok ellátására is.

21. Mivel elvárt, hogy az AML/CFT megfelelési vezető kérésre az MNB és a pénzügyi információs egység rendelkezésére álljon, ezért amennyiben a pénzügyi szervezet székhelye, fióktelepe, illetve telephelye Magyarországon található, úgy szükségszerű, hogy az AML/CFT megfelelési vezető helyben kerüljön kinevezésre és munkáját is Magyarországon végezze.

22. A Magyarországon kinevezett AML/CFT megfelelési vezetőt más joghatóságban történő munkavégzéssel is meg lehet bízni, amennyiben ez arányos a pénzügyi szervezetet érintő ML/TF kockázatokkal, és amennyiben az adott fogadó állam nemzeti joga ezt lehetővé teszi. Ezekben az esetekben elvárt, hogy a pénzügyi szervezet rendelkezzen az annak biztosításához szükséges rendszerekkel és kontrollmechanizmusokkal, hogy az AML/CFT megfelelési vezető hozzáférjen a feladatai ellátásához szükséges valamennyi információhoz és rendszerhez, és késedelem nélkül a hazai pénzügyi információs egység és az MNB rendelkezésére álljon. Ilyen esetekben elvárt, hogy a pénzügyi szervezet kérésre azt is igazolni tudja az MNB előtt, hogy az általa e tekintetben bevezetett intézkedések megfelelőek és hatékonyak.

23. Elvárt, hogy az AML/CFT megfelelési vezető képes legyen arra, hogy feladatait szükség szerint az irányítása és felügyelete alatt eljáró más tisztviselőkre és alkalmazottakra bízva és ruházva, azonban ilyen esetben is elvárt, hogy a feladatok tényleges teljesítésével kapcsolatos végső felelősség továbbra is az AML/CFT megfelelési vezetőre háruljon.

24. A III.3.3.4. alcímében kifejtettek szerint az AML/CFT megfelelési vezető a második védelmi vonal részét képezi, és mint ilyen, egy független funkció része, amely kapcsán elvárt, hogy a következő feltételek teljesüljenek:

- a) Az AML/CFT megfelelési vezető független az általa ellenőrzött üzletágaktól vagy egységektől, és nincs alárendelve olyan személynek, aki az említett üzletágak vagy egységek bármelyikének irányításáért felelős.
- b) A pénzügyi szervezet a Pmt. 65. §-ában és az NGM rendelet 3-6. §-aiban foglaltaknak megfelelő belső eljárásokat vezetett be annak biztosítása érdekében, hogy az AML/CFT megfelelési vezető mindenkor korlátlan és közvetlen hozzáféréssel rendelkezzen minden olyan információhoz, amely a feladata ellátásához szükséges. Az MNB álláspontja szerint jó gyakorlat, ha arról, hogy e tekintetben milyen információkhoz szükséges hozzáférnie, kizárólag az AML/CFT megfelelési vezető dönt.

- c) A 16. pontban is hivatkozottak szerint elvárt, hogy jelentős incidens esetén az AML/CFT megfelelési vezető képes legyen arra, hogy jelentse azt, és közvetlen hozzáféréssel szükséges rendelkeznie a felügyelési funkciót betöltő testülethez, illetve – ha nincs vezető testület – a felső vezetéshez.

III.3.1. A külön AML/CFT megfelelési vezető kinevezésére vonatkozó arányossági kritériumok

25. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet AML/CFT megfelelési vezetőt nevezzen ki, kivéve, ha egyéni vállalkozóról van szó, vagy a 12/2022 (VIII.11.) MNB ajánlás 10. pontjában hivatkozott méretarányossági szempontok figyelembevételével nagyon kevés alkalmazottal rendelkezik, vagy ha a 26. pontban meghatározott okok alapján a kinevezés mellőzésére kerül sor.

26. Ha a vezető testület úgy dönt, hogy nem nevez ki külön AML/CFT megfelelési vezetőt, az indokokat igazolni és dokumentálni szükséges, amely során kifejezetten utalni szükséges legalább a következő kritériumokra:

- a) a pénzügyi szervezet üzleti tevékenységének jellege és az ahhoz kapcsolódó ML/TF kockázatok, figyelembe véve földrajzi kitétségét, ügyfélkörét, értékesítési csatornáit, valamint termék- és szolgáltatás-kínálatát;
- b) Magyarország területéről folytatott műveleteinek mérete, az ügyfelek száma, az ügyletek száma és volumene, valamint az alkalmazottak száma teljes munkaidős egyenértékben kifejezve;
- c) a pénzügyi szervezet jogi formája, ideértve azt is, hogy a pénzügyi szervezet egy csoport része-e.

27. Amennyiben nem neveznek ki külön AML/CFT megfelelési vezetőt, úgy az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet úgy biztosítsa az AML/CFT megfelelési vezető feladatainak ellátását, hogy azokat teljes egészében a kijelölt felelős vezető lássa el, vagy a III.5. alcímben foglaltak figyelembevételével szervezzék ki az operatív funkciókat, vagy az ezen ajánlás által elvártak szerint az AML/CFT megfelelési vezető által ellátandó feladatok egy részét a kijelölt felelős vezető lássa el, másokat pedig a III.5. alcímben foglaltak szerint kiszerveznek.

28. Az MNB elvárása szerint az AML/CFT megfelelési vezető csak akkor járhat el egyidejűleg különböző jogalanyok nevében, ha azok ugyanannak a csoportnak a részét képezik.

29. Ha az AML/CFT megfelelési vezető a csoporton belül két vagy több jogalany nevében is eljár, vagy más feladatokkal is megbízták, úgy az MNB elvárása az, hogy a pénzügyi szervezet biztosítsa az AML/CFT megfelelési vezető számára, hogy a többszörös kinevezés mellett is hatékonyan el tudja látni a feladatait.

III.3.2. Az AML/CFT megfelelési vezetőre vonatkozó megfelelési kritériumok

30. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a pénzügyi szervezet az 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlásnak a kulcspozíciót betöltő személyek alkalmasságának értékelésére vonatkozó elvárásai teljesülése érdekében és az ott írtak figyelembevételével a kinevezés előtt dokumentáltan felméri az AML/CFT megfelelési vezető-jelölt tekintetében a következőknek:

- a) a feladata ellátására való alkalmasság, ideértve a jelölt jó üzleti hírnevét és tisztességét, tudását, készségeit és tapasztalatát, valamint az adott funkció hatékony és önálló ellátására fordított idejét;
- b) megfelelő AML/CFT készségek és szakértelem, beleértve az alkalmazandó AML/CFT jogi és szabályozási keretrendszer, valamint az AML/CFT eljárásrendek ismeretét, kontrollmechanizmusok és eljárások végrehajtását;

- c) az ML/TF kockázatok azonosításával, értékelésével és kezelésével kapcsolatos releváns tapasztalatok; és
- d) a pénzügyi szervezet üzleti modelljéhez kapcsolódó ML/TF kockázatok megfelelő ismerete és megértése a feladatai hatékony ellátásához.

31. A 27. pontban írtakat is figyelembe véve az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a pénzügyi szervezet gondoskodik arról, hogy az AML/CFT megfelelési funkció az általános üzletmenetfolytonosság-menedzsment részeként folyamatosan rendelkezésre álljon és működjön. Ennek keretében fontos felkészülni annak a kockázatnak a kezelésére, ha az AML/CFT megfelelési vezető megszünteti az intézménnyel fennálló jogviszonyát, tartósan távol van, vagy a feddhetetlensége megkérdőjeleződik. Gondoskodni szükséges arról, hogy ilyen esetben megfelelő készségekkel és szakértelemmel rendelkező személy álljon rendelkezésre, aki átveszi az AML/CFT megfelelési vezető feladatait.

III.3.3. Az AML/CFT megfelelési vezető feladatai és szerepe

32. Az MNB elvárja, hogy az AML/CFT megfelelési vezető szerepe, feladat- és felelősségi körei egyértelműen meghatározottak legyenek, és azok dokumentálásra is kerüljenek.

III.3.3.1. A kockázatértékelési keretrendszer kidolgozása

33. Az MNB elvárja, hogy a Pmt. 27. § (1) és (2) bekezdésében hivatkozott és részletezett szempontok mentén lefolytatott kockázatértékelés vonatkozásában az AML/CFT megfelelési vezető dolgozzon ki és tartson fenn ML/TF kockázatértékelési keretrendszert a pénzügyi szervezet egészére kiterjedően, továbbá az egyedi ML/TF kockázatok értékelésére vonatkozóan is, összhangban az MNB 15/2022. (IX. 15.) ajánlásában foglaltakkal.

34. Az MNB elvárja, hogy az AML/CFT megfelelési vezető a kijelölt felelős vezetőn keresztül számoljon be a vezető testületnek a pénzügyi szervezet egészére kiterjedő, és az egyedi ML/TF kockázatértékelés eredményeiről. Amennyiben azt az AML/CFT megfelelési vezető szükségesnek tartja, a beszámolóját közvetlenül a vezető testület számára is megküldheti, mellyel eleget tesz jelen pont szerinti beszámolási kötelezettségének.

35. Az MNB elvárja, hogy az AML/CFT megfelelési vezető javaslatot terjesszen elő a vezető testület számára a 33. pontban hivatkozottaknak megfelelően a kockázatértékelés során azonosított kockázatok mérséklését célzó intézkedésekről. A 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 190. pont g) alpontjának megfelelően az ML/TF kockázat mérséklését célzó intézkedések körében az MNB javasolja, hogy egy új termék vagy szolgáltatás bevezetését vagy a meglévők jelentős módosítását, egy új piac kialakítását vagy új tevékenységek elindítását mindaddig ne kezdjék meg, amíg a kapcsolódó ML/TF kockázatok megértéséhez és kezeléséhez szükséges erőforrások nem állnak rendelkezésre, és azokat eredményesen be nem vezetik.

III.3.3.2. A szabályzatok és eljárások kidolgozása

36. A Pmt. 65. §-ában írtaknak megfelelően elvárt, hogy az AML/CFT megfelelési vezető biztosítsa, hogy megfelelő politikákat és eljárásokat vezessenek be, azokat naprakészen tartsák, és folyamatosan, hatékonyan végrehajtsák. Elvárt, hogy a politikák és eljárások arányosak legyenek a pénzügyi szervezet által azonosított ML/TF kockázatokkal. Ennek körében az AML/CFT megfelelési vezetőnek legalább a következőket szükséges elvégeznie:

- a) meghatározza a pénzügyi szervezet által elfogadandó AML/CFT politikákat és eljárásokat, valamint a Pmt.

27. § (5) bekezdésében és a 65. §-ában, továbbá az NGM rendelet 3-6. §-ában foglaltaknak megfelelő kontrollmechanizmusokat és rendszereket;

- b) biztosítja, hogy a pénzügyi szervezet hatékonyan végrehajtsa az AML/CFT politikákat és eljárásokat a III.3.3.4. alcímben foglaltak szerint;
- c) biztosítja, hogy a pénzügyi szervezet az AML/CFT politikákat és eljárásokat rendszeresen felülvizsgálja, és szükség esetén módosítsa vagy frissítse;
- d) javaslatot tesz a jogi vagy szabályozási követelményekben vagy az ML/TF kockázatokban bekövetkezett változások kezelésére, valamint arra, hogy miként lehet a legjobban kezelni a nyomon követési vagy felügyeleti tevékenységek során feltárt hibákat vagy hiányosságokat.

37. Az MNB álláspontja szerint az NGM rendeletben foglaltak sérelme nélkül a Pmt. 27. § (5) bekezdésében és a 65. §-ában, valamint az NGM rendelet 3-6. §-ában említett politikák, kontrollmechanizmusok és eljárások közé tartoznak legalább a következők:

- a) az egész pénzügyi szervezetre kiterjedő és egyéni ML/TF kockázatértékelési módszertan;
- b) ügyfél-átvilágítás, beleértve a 15/2022 (IX. 15.) MNB ajánlásban előírt átvilágításokat is, valamint az alábbi, a III.3.3.3. alcímben ismertetett ügyfélfogadási folyamat, különösen a magas kockázatú ügyfelek esetében;
- c) belső jelentéstétel (szokatlan ügyletek elemzése) és a Pmt. 30. § (1) bekezdésében meghatározott ügyletekről szóló bejelentések benyújtása a pénzügyi információs egységhez;
- d) nyilvántartás vezetése; és
- e) az AML/CFT megfelelés figyelemmel kísérésére vonatkozó rendelkezések a III.3.3.4. alcímben foglaltak szerint.

III.3.3.3. Magas kockázatú ügyfelek

38. Az MNB elvárja, hogy az AML/CFT megfelelési vezetővel konzultáljanak, mielőtt a pénzügyi szervezet vezetése végleges döntést hoz új, magas kockázatú ügyfelek felvételéről vagy a magas kockázatú ügyfelekhez fűződő üzleti kapcsolatok fenntartásáról a pénzügyi szervezet kockázatalapú belső AML/CFT politikáival összhangban, és különösen olyan helyzetekben, amikor a kijelölt felelős vezető jóváhagyását a Pmt. vagy az MNB rendelet kifejezetten előírja. Ha a kijelölt felelős vezető úgy dönt, hogy nem követi az AML/CFT megfelelési vezető tanácsát, úgy az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet rögzítse a kijelölt felelős vezető döntését, arra is kitérve, hogy miként javasolják az AML/CFT megfelelési vezető által felvetett kockázatok mérséklését.

III.3.3.4. A megfelelés figyelemmel kísérése

39. Az MNB elvárja, hogy az AML/CFT megfelelési vezető második védelmi vonalként kísérje figyelemmel, hogy a pénzügyi szervezet által végrehajtott intézkedések, politikák, kontrollmechanizmusok és eljárások megfelelnek-e a pénzügyi szervezet AML/CFT kötelezettségeinek. Ennek keretében elvárt, hogy az AML/CFT megfelelési vezető kísérje figyelemmel az üzletágak és a belső egységek – azaz az első védelmi vonal – által alkalmazott AML/CFT kontrollmechanizmusok hatékony alkalmazását is.

40. Az MNB elvárja, hogy az AML/CFT megfelelési vezető gondoskodjon arról, hogy az AML/CFT keretrendszert szükség esetén frissítsék, és minden olyan esetben aktualizálják, ha hiányosságot észlelnek, új

kockázat merül fel, vagy ha a vonatkozó jogi vagy szabályozási keret megváltozott.

41. Az AML/CFT megfelelési vezetőnek korrekciós intézkedéseket szükséges javasolnia a vezető testületnek a pénzügyi szervezet AML/CFT keretrendszerében azonosított hiányosságok orvoslására, ideértve az MNB, illetve a belső vagy külső ellenőrzési funkció által azonosított hiányosságokat is.

III.3.3.5. Beszámolás a vezető testületnek

42. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az AML/CFT megfelelési vezető a vezető testület számára tanácsot ad az alkalmazandó jogszabályoknak és felügyeleti elvárásoknak való megfelelés biztosításához szükséges intézkedések meghozataláról, valamint értékeli a jogi vagy szabályozási környezet változásainak a pénzügyi szervezet tevékenységeire és megfelelési keretrendszerére gyakorolt esetleges hatásait.

43. Az MNB elvárja, hogy az AML/CFT megfelelési vezető hívja fel a kijelölt felelős vezető figyelmét a következőkre:

- a) azon területek, ahol az AML/CFT kontrollmechanizmusokat szükséges bevezetni vagy működésüket javítani indokolt;
- b) a fenti a) ponttal kapcsolatban javasolt megfelelő fejlesztések;
- c) az ML/TF kockázatoknak való kitettség szintje, valamint az e kockázatok csökkentése és hatékony kezelése érdekében hozott vagy ajánlott intézkedések aktuális állapotáról szóló - ideértve azok fejlesztését vagy javítását célzó - jelentésében foglaltakra;
- d) ha az AML/CFT megfelelési funkcióra elkülönített emberi és technikai erőforrások elégtelenek, és azokat szükséges lenne megerősíteni.

44. A Pmt. 63. § (7) bekezdésének⁴ alkalmazásában az MNB elvárja, hogy az AML/CFT megfelelési vezető a legalább évente kétszer elkészítendő tevékenységi jelentés mellett a fejlesztések függvényében eseti alapon is tevékenységi jelentést készítsen⁵. Elvárt, hogy a tevékenységi jelentés tartalma és gyakorisága arányos legyen a pénzügyi szervezet tevékenységének nagyságrendjével és jellegével. A tevékenységi jelentés alapulhat a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak megküldött jelentésekben foglalt információkon is. A Pmt. 63. § (8) bekezdésének⁶ alkalmazása kapcsán elvárt, hogy a tevékenységi jelentés legalább a következőket tartalmazza:

1. az ML/TF kockázatértékeléssel kapcsolatban:

- a) a pénzügyi szervezet egészére kiterjedő ML/TF kockázatértékelés főbb megállapításainak összefoglalása, és az arra vonatkozó információ, hogy az MNB előírta-e az ML/TF kockázatértékelés benyújtását a tárgyévve vonatkozóan⁷;
- b) a pénzügyi szervezet által az egyedi ügyfél kockázati profiljának értékelésére használt módszerrel kapcsolatos minden változás leírása, kiemelve, hogy ez a változás hogyan illeszkedik a pénzügyi szervezet egészére kiterjedő ML/TF kockázatértékeléshez;
- c) az ügyfelek kockázati kategóriák szerinti besorolása, beleértve azon ügyfélállományok kockázati

⁴ Lásd a pénzműködés és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2023. évi CXI. törvény 20. § (4) bekezdésében foglaltakat.

⁵ A csoport AML/CFT megfelelési vezetője által készítendő éves jelentés vonatkozásában lásd továbbá a 76. pontban írt addicionális elvárásokat is.

⁶ Lásd a pénzműködés és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2023. évi CXI. törvény 20. § (4) bekezdésében foglaltakat.

⁷ Lásd még a 15/2022 (IX. 15.) MNB ajánlásban foglaltakat is.

kategóriák szerinti számát, amelyek esetében az ügyfél-átvilágítás felülvizsgálata és a Pmt. szerint előírt frissítése még nem történt meg;

- d) információk és statisztikai adatok a következőkről:
 - da) az észlelt szokatlan ügyletek száma;
 - db) az elemzett szokatlan ügyletek száma;
 - dc) a pénzügyi információs egységnek a Pmt. 30. és 31. §-ának megfelelően bejelentett ügyletek vagy tevékenységek száma (a műveletek országa szerint megkülönböztetve);
 - dd) a pénzügyi szervezet által AML/CFT aggályok miatt megszüntetett ügyfélkapcsolatok száma;
 - de) a pénzügyi információs egységtől, a bíróságoktól és a bűnüldöző szervektől kapott információkérések száma;
 - df) a pénzügyi információs egységtől, a bíróságoktól és a bűnüldöző szervektől kapott információkérések határidőben és határidőn túli megválaszolásának száma;
 - dg) a pénzügyi információs egység által közölt visszacsatolások adatai;

II. az erőforrásokkal kapcsolatban:

- e) az AML/CFT szervezeti struktúra rövid leírása, valamint adott esetben az elmúlt évben abban végrehajtott jelentős változások és az azok alapjául szolgáló indokok;
- f) a pénzügyi szervezet által az AML/CFT megfelelési funkcióra elkülönített emberi és technikai erőforrások rövid leírása;
- g) a kiszervezett AML/CFT folyamatok listája, a pénzügyi szervezet által e tevékenységek tekintetében végzett felügyelet leírásával együtt;

III. a politikákkal és eljárásokkal kapcsolatban:

- h) az adott évben, az érintett jelentési időszak során elfogadott fontos intézkedések és eljárások összefoglalása, beleértve a jelentés időszakában azonosított ajánlások, problémák, hiányosságok és szabálytalanságok rövid leírását;
- i) a pénzügyi szervezet AML/CFT politikáinak, kontrollmechanizmusainak és eljárásainak a pénzügyi szervezet alkalmazottai, ügynökei, forgalmazói és külső szolgáltatói általi alkalmazásának értékelése érdekében végzett megfelelőség-ellenőrzési intézkedések leírása, valamint a pénzügyi szervezet által AML/CFT célokra alkalmazott nyomon követési eszközök megfelelősége;
- j) az elvégzett AML/CFT képzési tevékenységek és a következő évi képzési terv leírása;
- k) az AML/CFT megfelelési vezető következő évre vonatkozó tevékenységi terve;
- l) az AML/CFT szempontjából releváns belső és külső ellenőrzések megállapításai, valamint a pénzügyi szervezet által e megállapítások kezelése érdekében tett előrelépések;
- m) az MNB által végzett felügyeleti tevékenységek, beleértve a pénzügyi szervezettel folytatott kommunikációt, a benyújtott jelentések, az azonosított jogsértések és a kiszabott szankciók, azzal együtt, hogy a pénzügyi szervezet hogyan kívánja orvosolni az azonosított jogsértéseket, valamint a korrekciós intézkedések jelenlegi állása, a felügyeleti tevékenység vagy korrekciós intézkedések esetében esetlegesen előírt egyéb időszakos jelentések sérelme nélkül.

Elvárt, hogy a pénzügyi szervezet készen álljon arra, hogy az ebben a pontban említett tevékenységi jelentés egy példányát megossza a hatáskörrel rendelkező hatósággal.

III.3.3.6. A Pmt 30. és 31. §-a szerint a pénzügyi információs egységnek küldött bejelentések

45. Az MNB elvárja, hogy az AML/CFT megfelelési vezető a Pmt. 30. és 31. §-a szerinti bejelentési kötelezettséggel kapcsolatban győződjön meg arról, hogy azon alkalmazottak, akik e feladat ellátásában közreműködnek, rendelkeznek-e a feladat ellátásához szükséges készségekkel, ismeretekkel és alkalmassággal. Ennek során szükséges figyelembe vennie a nyilvánosságra hozható információk érzékenységi és bizalmas jellegét, valamint a pénzügyi szervezet által betartandó titoktartási kötelezettségeket.

46. Elvárt, hogy az AML/CFT megfelelési vezető biztosítsa, hogy amikor a Pmt. 31. §-ában meghatározottak szerint az arra kijelölt személyek bejelentést tesznek a pénzügyi információs egységnek, a bejelentésben foglalt információt hatékony módon, olyan formátumban és olyan eszközökkel továbbítsák, amelyek megfelelnek a pénzügyi információs egység által meghatározottaknak. Az említett rendelkezés szerinti szerepének részeként az AML/CFT megfelelési vezetőnek szükséges:

- a) megértenie a tranzakciófigyelő rendszer működését és felépítését, beleértve a pénzügyi szervezetet érintő ML/TF kockázatoknak megfelelő forgatókönyveket és a riasztások kezelésére szolgáló belső eljárásokat;
- b) megkapnia a pénzügyi szervezet alkalmazottaitól, ügynökeitől vagy forgalmazóitól kapott, illetve a pénzügyi szervezet rendszere által egyéb módon előállított azon jelentéseket, amelyekben ML/TF-ről vagy annak gyanújáról számolnak be, vagy azt jelentik, hogy egy személynek köze lehetett, van vagy lehet ML/TF-hez;
- c) biztosítania, hogy ezeket a jelentéseket haladéktalanul megvizsgálják annak megállapítása érdekében, hogy van-e információ vagy gyanú arra vonatkozóan, hogy a pénzeszközök bűncselekményből – beleértve az ML/TF-et is – származó bevételek, vagy hogy egy személynek köze lehetett, van vagy lehet ML/TF-hez. Az AML/CFT megfelelési vezetőnek szükséges a belső jelentések rangsorolási folyamatát meghatározni, dokumentálni és végrehajtásáról gondoskodni annak érdekében, hogy a különösen magas kockázatú helyzetekre vonatkozó belső jelentéseket a szükséges sürgősséggel kezeljék;
- d) a beérkezett jelentések értékelése során nyilvántartást vezetnie az elvégzett értékelésekről, valamint a pénzügyi információs egységtől kapott visszajelzésekről, hogy ezt követően a pénzügyi szervezet fejleszteni tudja a Pmt. 30. § (1) bekezdésében meghatározott, jövőbeni ügyletek felderítését;
- e) a Pmt. 30. és 31. §-aiban foglaltaknak való megfelelés keretében biztosítania, hogy az ML/TF-ről vagy egy személynek az ML/TF-hez fűződő kapcsolatáról való tudomásszerzést és az arra vonatkozó adatot, tényt, körülményt haladéktalanul jelentsék a pénzügyi információs egységnek, a jelentéssel együtt benyújtva az ML/TF gyanújának vagy a gyanút megalapozó okoknak az alátámasztásához szükséges tényeket, eseményeket vagy információkat és dokumentációt;
- f) a Pmt. 42. §-ában írtaknak megfelelően biztosítania a pénzügyi információs egység által kért információk gyors és kimerítő megválaszolását, akként, hogy az ilyen megkeresésekre a válaszokat a hatékonyság biztosítása érdekében lehetőség szerint a Pmt. 30. §-ában meghatározott bejelentéseket megküldő szervezeti egység készítse elő; és
- g) rendszeresen mérlegelnie, hogy a szokatlan tevékenységre vagy ügyletekre vonatkozó riasztásokat miért nem terjesztették elő belső jelentés formájában annak megállapítása érdekében, hogy vannak-e olyan

kérdések, amelyekkel a szokatlan tevékenységek vagy ügyletek hatékony észlelésének biztosítása érdekében indokolt foglalkozni.

47. Elvárt, hogy az AML/CFT megfelelési vezető biztosítsa, hogy a pénzügyi szervezet belső kontroll funkciói lehetővé tegyék a pénzügyi információs egység által kiadott iránymutatásokban foglaltak betartását.

48. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezet hívja fel vezetőik és alkalmazottak figyelmét a Pmt. 54-55. §-aiban meghatározottak szerinti felfedés tilalmára, azaz arra a kötelezettségre, hogy nem szabad tájékoztatniuk az ügyfelet vagy harmadik feleket arról, hogy velük kapcsolatban ML/TF elemzés folyik vagy indulhat. Ennek keretében a Pmt. 54. §-ában foglaltaknak megfelelően az MNB álláspontja szerint ezen információkhoz való hozzáférést azokra a személyekre szükséges korlátozniuk, akiknek erre a feladataik ellátásához feltétlen szükségük van. Ennek megfelelően az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az AML/CFT megfelelési vezető dönt arról, hogy a pénzügyi szervezeten belül kinek adnak tájékoztatást a pénzügyi információs egységnek benyújtott jelentésekről, illetve a pénzügyi információs egységtől kapott információkérésekről. Az ilyen jelentéstételi eljárást bizalmasan szükséges kezelni, melynek érdekében az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a jelentés elkészítésében és továbbításában részt vevő személyek személyazonosságát adatvédelmi szabállyal védik.

III.3.3.7. Képzés és figyelemfelhívás

49. A Pmt. 64. §-ában foglalt kötelezettségnek megfelelően és a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény végrehajtásának az MNB által felügyelt szolgáltatókra vonatkozó, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló 26/2020. (VIII. 25.) MNB rendelet⁸ 46. §-ában (a továbbiakban: 26/2020. (VIII. 25.) MNB rendelet) foglaltak sérelme nélkül, a 15/2022. (IX. 15.) MNB ajánlásban elvártak szerint az AML/CFT megfelelési vezetőnek megfelelően képeznie és tájékoztatnia szükséges az alkalmazottakat a pénzügyi szervezetet érintő ML/TF kockázatokról, beleértve az ML/TF módszereket, trendeket és tipológiákat, valamint a pénzügyi szervezet által e kockázatok mérséklésére bevezetett kockázatalapú megközelítést is. A tájékoztatás különböző formákban történhet, például vállalati levelekben, az intraneten, megbeszéléseken.

50. Az MNB elvárja, hogy az AML/CFT megfelelési vezető felügyelje a folyamatban lévő AML/CFT képzési program előkészítését és végrehajtását. A pénzügyi szervezet humánerőforrás-osztályával együttműködve dokumentálni szükséges az alkalmazottak képzésére és továbbképzésére vonatkozó éves tervet. Elvárt továbbá, hogy arra a 44. pont szerinti, a vezető testületnek benyújtott tevékenységi jelentésben is kitérjenek.

51. Az AML/CFT megfelelési vezetővel szemben elvárt, hogy gondoskodjon arról, hogy a pénzügyi szervezet által elfogadott belső jelentéstételi eljárásokról valamennyi alkalmazott tudomást szerezzen.

52. A Pmt. 64. § (1) bekezdésében és a 26/2020. (VIII. 25.) MNB rendelet 46. §-ában hivatkozott általános oktatáson túlmenően elvárt, hogy az AML/CFT megfelelési vezető felmérje a pénzügyi szervezeten belüli speciális képzési igényeket, és biztosítsa, hogy a különböző szintű ML/TF kockázatoknak kitett személyek is megfelelő elméleti és gyakorlati képzésben részesüljenek, például:

a) az ügyfelekkel kapcsolatban álló vagy az ügyleteik lebonyolításával megbízott személyek (alkalmazottak,

⁸ Jelen ajánlás kiadásának időpontjában a 26/2026 (VIII. 25.) MNB rendelet felülvizsgálat alatt áll, így a módosítását követően az annak a helyébe lépő MNB rendelet szabályai lesznek irányadók ezen elvárás teljesítése során.

ügynökök és forgalmazók);

b) az ML/TF kockázatokkal szemben érzékeny tevékenységekre alkalmazandó eljárások vagy belső eszközök kidolgozásáért felelős személyek.

53. Az ML/TF kockázatoknak különböző mértékben kitett személyek számára nyújtott speciális képzési programok tartalmát a kockázatérzékenység alapján szükséges kiigazítani, figyelembe véve a 15/2022. (IX. 15.) MNB ajánlásban írtakat is.

54. Elvárt, hogy az AML/CFT megfelelési vezető meghatározza a nyújtott képzés hatékonyságának ellenőrzésére szolgáló értékelési mutatókat is.

55. Amennyiben a pénzügyi szervezet egy külföldön, például a létesítő okirat szerinti székhelye vagy anyavállalata által kidolgozott képzési és tájékoztatósi programot vezet be, az AML/CFT megfelelési vezetőnek biztosítania szükséges, hogy ez a program összhangban legyen a Magyarországon alkalmazandó jogszabályokkal és felügyeleti elvárásokkal, valamint a pénzügyi szervezet ML/TF tipológiájával és sajátos tevékenységeivel.

56. Amennyiben bizonyos képzési tevékenységeket a 7/2020. (VI. 3.), illetve a 4/2019. (IV. 1.) MNB ajánlás elvárásaival összhangban külső szolgáltatóhoz kiszerveznek, úgy elvárt, hogy az AML/CFT megfelelési vezető biztosítsa azt is, hogy:

- a) a külső szolgáltató rendelkezzen a szükséges AML/CFT ismeretekkel a nyújtandó képzés minőségének garantálása érdekében;
- b) hogy a kiszervezési szerződésben meghatározásra kerüljenek a kiszervezés irányítási feltételei, és hogy betartsák azokat; valamint
- c) hogy e képzés tartalmát hozzáigazítsák a pénzügyi szervezet sajátosságaihoz.

III.4. Az AML/CFT megfelelési funkció és a többi funkció közötti kapcsolat

57. A független AML/CFT megfelelési funkciót a pénzügyi szervezet második védelmi vonala részeként elvárt működtetni.

58. Amennyiben az AML/CFT megfelelési funkciót nem az általános megfelelési funkció keretein belül látják el, úgy az MNB elvárja, hogy a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlásnak az átlátható és dokumentált döntéshozatali folyamatra, valamint a felelőségek és hatáskörök belső kontroll funkciókon belüli világos elosztására vonatkozó elvárásain túlmenően a pénzügyi szervezet az ezen alcímben meghatározott elvárásokat is figyelembe vegye.

59. Az MNB elvárja, hogy a Pmt. 27. § (5) bekezdésében említett külső ellenőrzési funkciót ne kapcsolják össze az AML/CFT megfelelési funkcióval.

60. Az MNB elvárja, hogy a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlást figyelembe véve működtetett kockázati kontroll funkció és a kockázatkezelési bizottság - ha azt létrehozták - hozzáférést kapjon az AML/CFT megfelelésből származó információkhoz és adatokhoz is.

61. Elvárt, hogy a kockázati kontroll funkció vezetője, illetve - amennyiben az a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 102. pontját figyelembe véve releváns - a chief risk officer, bankbiztonsági, illetve fraud egység vezetője és az AML/CFT megfelelési vezető működjenek együtt, különösen az információcsere terén. Ezen felül az is elvárt, hogy az AML/CFT megfelelési vezető nyújtson támogatást a kockázati kontroll funkciót ellátó

területeknek annak érdekében, hogy a pénzügyi szervezet kockázatkezelési stratégiájával összhangban álló AML/CFT módszertan kerüljön meghatározásra.

III.5. Az AML/CFT megfelelési vezető operatív funkcióinak kiszervezése

62. Az MNB elvárja, hogy a 7/2020. (VI.3.) MNB ajánlásban és a 4/2019. (IV.1.) MNB ajánlásban foglaltakra tekintettel, illetve azokon túlmenően a pénzügyi szervezet az AML/CFT megfelelési vezető operatív funkcióinak kiszervezése során vegye figyelembe a következő kulcsfontosságú elveket:

- a) A jogi és szabályozási kötelezettségeknek való megfelelésért a végső felelősség – függetlenül attól, hogy egyes funkciókat kiszerveztek-e vagy sem – minden tekintetben a kiszervező pénzügyi szervezetet terheli.
- b) Elvárt, hogy a kiszervezési szerződésben meghatározásra kerüljenek a kiszervezés irányítási feltételei, és hogy betartsák azokat. Ennek érdekében az a) pontban foglalt elv sérelme nélkül a kiszervező pénzügyi szervezet és a külső szolgáltató jogait és kötelezettségeit indokolt írásbeli megállapodásban egyértelműen elkülöníteni és meghatározni. A kötelezettségek ily módon való meghatározása során elvárt, hogy a kiszervezett feladatokat ellátó külső szolgáltató közvetlenül hozzáférjen a feladatai ellátásához szükséges valamennyi információhoz, azaz a pénzügyi szervezet részére olyan módon nyújtsa vagy tegye hozzáférhetővé a feladata ellátásához szükséges adatokat és információkat, amely lehetővé teszi, hogy a külső szolgáltató időszerű, teljeskörű és jó minőségű szolgáltatást tudjon nyújtani pénzügyi szervezet számára. Utóbbi elvárásának a részét képezi az is, hogy a külső szolgáltató időszerű és kimerítő tájékoztatást kapjon a pénzügyi szervezet belső kontrollrendszerei, valamint az MNB – és csoportok esetében a külföldi felügyeleti hatóságok – által azonosított, AML/CFT-vel kapcsolatos eseményekről és hiányosságokról is.
- c) A kiszervezési megállapodást igénybe vevő pénzügyi szervezet a **7/2020. (VI. 3.) MNB ajánlásban foglaltakkal egyezően** továbbra is felelősségre vonható az általa az ügyfelei részére nyújtott szolgáltatások minőségének nyomon követéséért és felügyeletéért. Ennek okán elvárt, hogy a pénzügyi szervezet rendszeres ellenőrzéseket végezzen a külső szolgáltatónál annak megállapítására, hogy a külső szolgáltató ténylegesen végrehajtja-e a számára a kiszervezési szerződésben rögzített intézkedéseket és eljárásokat. Az ilyen ellenőrzések gyakoriságát a kiszervezett feladatok jellege és a kiszervező pénzügyi szervezet kockázati profilja figyelembevételével kell meghatározni.
- d) Elvárt, hogy a pénzügyi szervezet még a kiszervezést megelőzően győződjön meg az alábbiakról:
 - da) a külső szolgáltató rendelkezik-e a részére kiszervezett feladat ellátásához szükséges AML/CFT szaktudással és a kiszervező pénzügyi szervezet ágazatára vonatkozó specifikus ismeretekkel, amely alapján a kiszervező pénzügyi szervezet működési modelljét és kockázati étvágyát is figyelembe véve mindenben a kiszervező pénzügyi szervezet működési sajátosságainak megfelelő szolgáltatást tud-e nyújtani;
 - db) a külső szolgáltató rendelkezik-e a szolgáltatás időszerű ellátását és jó minőségét garantáló mindazon emberi és technikai erőforrásokkal, amelyek lehetővé teszik az általa kiszolgált valamennyi pénzügyi szervezet számára egyenként olyan szolgáltatás nyújtását, amely biztosítja azt, hogy az őt megbízó pénzügyi szervezet oly módon tudjon megfelelni az irányadó AML/CFT kötelezettségeinek és a rá irányadó felügyeleti elvárásoknak, mintha a feladatot maga látná el;
 - dc) amennyiben a külső szolgáltató egyszerre több megbízó számára is nyújt AML/CFT megfelelés érdekében szolgáltatásokat, úgy rendelkezik-e megfelelő eljárásrenddel, szervezeti és technikai biztosítékokkal annak garantálása érdekében, hogy a különböző megbízók részére ellátott feladatok során tudomására jutott vagy rendelkezésére álló adatok és információk ne

válhassanak ismertté az azok megismerésére nem jogosult megbízói számára;

- dd) a külső szolgáltató a **7/2020. (VI. 3.) MNB ajánlásban foglaltak adatvédelemre vonatkozó elvárásainak figyelembevétele mellett** legalább olyan szintű adatvédelmi megfelelést tud-e biztosítani az AML/CFT megfelelésre vonatkozó szolgáltatás teljesítése során tudomására jutott vagy rendelkezésre álló személyes adatok védelme érdekében, mintha a feladatot maga a pénzügyi szervezet látná el;
- de) az irányadó jogi rendelkezések és a pénzügyi szervezet belső dokumentumainak megfelelő értelmezésére és alkalmazására vonatkozó képesség biztosítása érdekében a külső szolgáltató érti-e a magyar nyelvet, és a hozzá kiszervezett AML/CFT szolgáltatásokat tudja-e magyar nyelven nyújtani a pénzügyi szervezet számára;
- df) a külső szolgáltató személyesen is teljeskörűen a felügyelet rendelkezésére tud-e állni annak feladat és hatásköréhez tartozó jogkörei gyakorlása érdekében, amelybe bele tartozik a külső szolgáltató AML/CFT feladatellátására szolgáló helységeinek könnyű és gyors megközelíthetőségére vonatkozó elvárás is annak biztosítása érdekében, hogy a felügyelet figyelemmel tudja kísérni és nyomon tudja követni, hogy a pénzügyi szervezet megfelel-e valamennyi kötelezettségének. Ennek biztosítása érdekében elvárt, hogy a nyújtandó AML/CFT szolgáltatás helyszínéül szolgáló ország vagy országok, és az AML/CFT feladatok ellátásához szükséges adatok tárolásának, kezelésének és feldolgozásának helye ne legyen harmadik országban.
- e) A csoporton belüli kiszervezésre ugyanazok az elvárások az irányadók, mint a csoporton kívüli kiszervezésre, feltéve, ha az a 7/2020. (VI. 3.) MNB ajánlás 5. pontjában foglaltak figyelembevételeivel az nem ellentétes valamely csoporttag esetében releváns helyi szabályozással.
- f) Az egyes AML/CFT funkciók kiszervezése nem eredményezheti a vezető testület felelősségi köreinek delegálását, azaz az MNB álláspontja szerint az AML/CFT-vel kapcsolatos stratégiai döntések nem szervezhetők ki. E döntések közé tartoznak különösen a következők:
 - fa) az egész pénzügyi szervezetre kiterjedő ML/TF kockázatértékelés jóváhagyása;
 - fb) az üzleti kapcsolat létesítésével kapcsolatos döntés⁹;
 - fc) a pénzügyi szervezet AML/CFT keretrendszerének belső megszervezéséről szóló döntés;
 - fd) a belső AML/CFT politikák és eljárások elfogadása;
 - fe) egy adott üzleti kapcsolat által támasztott ML/TF kockázat meghatározására használt módszertan jóváhagyása és a kockázati profil hozzárendelése;
 - ff) azon kritériumok jóváhagyása, amelyeket a pénzügyi szervezet a gyanús vagy szokatlan ügyletek felderítésére használ a folyamatos nyomonkövetés, illetve jelentéstétel céljából;
 - fg) a Magyarországon székhellyel rendelkező csoporttaghoz való kiszervezés esetét kivéve a gyanús tevékenységek bejelentésére vonatkozó kötelezettség;
 - fh) a külső szolgáltató által nyújtott szolgáltatások minőségbiztosítási célból végzett ellenőrzése.
- g) A gyanús ügyletek pénzügyi információs egységnek történő bejelentéséről hozott döntésért, beleértve azokat a helyzeteket is, amikor a gyanús ügyletek azonosítását és bejelentését kiszervezik, a kiszervezésre vonatkozó általános előírások és elvárásokat figyelembe véve a végső felelősséget a

⁹ A Pmt. 24. § (2) bekezdésében foglaltakkal egyezően. Lásd Lásd a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2023. évi CXI. törvény 11. §-ában foglalt rendelkezéseket.

kiszervező pénzügyi szervezet viseli.

63. Az MNB elvárja, hogy a pénzügyi szervezetnek a 7/2020. (VI.3.) MNB ajánlásban meghatározott kiszervezési folyamatot kövessék, amikor az AML/CFT megfelelési vezető operatív feladatait kiszervezik egy külső szolgáltatónak. Ez magában foglalja a kiszervezési megállapodás releváns kockázatainak azonosítását és értékelését, a kiszervezésre vonatkozó döntés indoklását a kitűzött célok fényében (legyen szó akár az AML/CFT erőforrások optimális elosztásának biztosításáról a csoporton belül, akár az arányossági kritériumok alkalmazásáról), a leendő külső szolgáltató átvilágítását, valamint a kiszervezési megállapodás írásbeli szerződésbe foglalását is.

64. Amennyiben a pénzügyi szervezet kizárólag az AML/CFT megfelelési funkcióval kapcsolatos feladatokat szervezi ki, úgy az MNB elvárása szerint a következő feladatokkal szükséges megbízni az AML/CFT megfelelési vezetőjét:

- a) a külső szolgáltató teljesítményének nyomon követése annak biztosítása érdekében, hogy a kiszervezés ténylegesen lehetővé tegye a pénzügyi szervezet számára, hogy megfeleljen valamennyi jogi és szabályozási AML/CFT kötelezettségének;
- b) a kiszervezési megállapodásból eredő kötelezettségvállalások külső szolgáltató általi betartásának rendszeres ellenőrzése. A dokumentált elemzéssel összhangban a rendszeres ellenőrzésnek biztosítania szükséges, hogy az AML/CFT megfelelési funkció rendelkezzen olyan eszközökkel, amelyekkel rendszeresen és alkalmanként is tesztelni és ellenőrizni lehet a kiszervező pénzügyi szervezetre háruló kötelezettségek teljesítését. Az ügyfeladatok tekintetében a kiszervező pénzügyi szervezet AML/CFT megfelelési vezetőjének és az MNB-nek hozzáférési jogosultságokat szükséges adni a külső szolgáltató rendszereihez/adatbázisaihoz;
- c) jelentéstétel a kiszervezésről a vezető testületnek az AML/CFT megfelelési vezető tevékenységi jelentésének részeként, vagy minden olyan esetben, amikor a körülmények azt megkövetelik, különösen azzal a céllal, hogy a szükséges korrekciós intézkedéseket a lehető leghamarabb végre lehessen hajtani.

65. Az MNB álláspontja szerint csoporton belül a méretarányossági szempontok figyelembevételével az AML/CFT megfelelési vezető akkor láthatja el más csoporttagnál is ezt a feladatot, amennyiben a kiszervező pénzügyi szervezet a vezető testületen kívül nem rendelkezik saját tisztviselőkkel vagy alkalmazottakkal. Ilyen esetekben az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha AML/CFT megfelelési vezetőként a csoporton belüli egyik pénzügyi szervezet azon AML/CFT megfelelési vezetője kerül kijelölésre, akinek gyakorlati tapasztalatai vagy ismeretei vannak a pénzügyi szervezet által végzett tevékenységek vagy ügyletek típusáról.

66. Azokban az esetekben, amikor a pénzügyi szervezet csoporton belüli kiszervezést alkalmaz, az MNB elvárja, hogy hozza meg a szükséges intézkedéseket az ilyen kiszervezési megállapodásból eredő esetleges összeférhetlenségek azonosítása és kezelése érdekében. A csoport anyavállalatának:

- a) biztosítania szükséges, hogy az érintett szervezetek leltárt készítsenek az AML/CFT csoporton belüli kiszervezésének eseteiről annak meghatározása érdekében, hogy melyik funkció melyik szervezethez tartozik, és azt számára betekintés céljából rendszeresen hozzáférhetővé tegyék; és
- b) biztosítania szükséges, hogy a csoporton belüli kiszervezés ne veszélyeztesse az egyes leányvállalatok, fióktelepek vagy más telephelyek AML/CFT kötelezettségeinek teljesítését.

67. Az MNB elvárja, hogy az AML/CFT-vel kapcsolatos feladatokat és felelősségi köröket a pénzügyi szervezet ne szervezze ki sem a csoport harmadik országokban letelepedett tagjának, sem az ilyen országban található

külső szolgáltatónak.

III.6. Az AML/CFT megfelelési funkció megszervezése csoportszinten

III.6.1. A csoportokkal kapcsolatos AML/CFT specifikus általános rendelkezések

68. Elvárt, hogy a pénzügyi szervezet a 12/2022 (VIII. 11.) MNB ajánlás V.5. alcímében foglaltak figyelembevételével a saját üzleti tevékenységéhez, annak összetettségéhez és a kapcsolódó kockázatokhoz igazítsa az AML/CFT kockázatok belső kontroll-keretrendszerét.

69. Az ágazati jogszabályok alapján összevont felügyelet alá tartozó pénzügyi szervezet (a továbbiakban: irányító pénzügyi szervezet) esetében elvárt annak biztosítása, hogy az irányító pénzügyi szervezet képes legyen a csoport egészére kiterjedő ML/TF kockázati profil értékelésére, összhangban a 15/2022. (IX. 15.) MNB ajánlással.

70. Elvárt, hogy az irányító pénzügyi szervezet csoportszinten biztosítsa a megfelelő információknak (i) az üzletágak és az AML/CFT megfelelési funkció, valamint (ii) a megfelelési funkció között - amennyiben ezek különálló funkciók -, továbbá (iii) csoportszinten a belső kontroll részlegek vezetői és a pénzügyi szervezet vezető testülete között történő áramlását.

III.6.2. A vezető testület AML/CFT-vel kapcsolatos szerepe csoportszinten

71. Elvárt, hogy az irányító pénzügyi szervezet vezető testülete lássa el legalább a következő feladatokat:

- a) az egyes csoporttagokat érintő ML/TF kockázatok feltérképezése érdekében biztosítsa, hogy a csoporttagok összehangolt módon és közös módszertan alapján, de a sajátosságaikat mérlegelve, a Pmt. 27. § (1) és (2) bekezdését és a 15/2022. (IX. 15.) MNB ajánlást figyelembe véve végezzék el saját átfogó ML/TF kockázateértékeléseiket;
- b) amikor tájékoztatást kap az irányító pénzügyi szervezet vezető testületének kijelölt felelős vezetőjétől, vagy az irányító pénzügyi szervezet felsővezetőjétől, vagy közvetlenül az irányító pénzügyi szervezet AML/CFT megfelelési vezetőjétől a hatáskörrel rendelkező hatóság által valamely csoporttag tekintetében végzett felügyeleti tevékenységekről vagy megállapított hiányosságról, biztosítsa, hogy az érintett csoporttag időben és hatékonyan megtegye a szükséges korrekciós intézkedéseket.

III.6.3. Csoportszintű szervezeti követelmények

72. Az MNB elvárja, hogy a Pmt. 60-62. §-aiban említett csoportszintű politikák és eljárások végrehajtása során az irányító pénzügyi szervezet mint anyavállalat, és a csoport többi tagja, illetve az egyes csoporttagok közötti érdekellentét – azaz az ML/TF kockázatot generáló üzleti terület, például a kereskedelmi funkció – ne veszélyeztesse az AML/CFT követelményeknek való megfelelést, és hogy az esetleges érdekellentétek kezelésre kerüljenek.

73. Elvárt, hogy az irányító pénzügyi szervezet:

- a) jelölje ki a vezető testülete egy tagját vagy egy vezető tisztviselőjét, aki a csoport szintű AML/CFT követelményeknek és elvárásoknak az irányító pénzügyi szervezet általi végrehajtásért felel, valamint a csoportszintű AML/CFT megfelelési vezető, aki ellátja a 75. pont szerinti feladatokat;
- b) biztosítsa, hogy a csoporton belül azonos alapelveken – feltéve, hogy az nem ellentétes valamely csoporttag esetében irányadó helyi szabályozással – nyugvó AML/CTF belső irányítási és kontroll

gyakorlat valósuljon meg, beleértve az AML/CFT célokat szolgáló rendszereket és eljárásokat is;

- c) hozzon létre csoportszintű szervezeti és operatív koordinációs struktúrát, amelyben elegendő döntéshozatali jogkörrel rendelkezik a csoport AML/CFT vezetése ahhoz, hogy hatékonyan tudja kezelni és megelőzni az ML/TF kockázatokat, az arányosság elvével és az alkalmazandó jogszabályokkal, valamint felügyeleti elvárásokkal összhangban;
- d) vezető testülete hagyja jóvá a csoport szintű AML/CFT politikákat és eljárásokat, és biztosítsa, hogy ezek összhangban legyenek a csoport struktúrájával, valamint a csoporthoz tartozó pénzügyi szervezet méretével és jellemzőivel, továbbá biztosítsa, hogy a csoporttagok AML/CFT politikái és eljárásai összhangban legyenek a csoportszintű AML/CFT politikákkal és eljárásokkal, feltéve, hogy az nem ellentétes valamely csoporttag esetében irányadó helyi szabályozással;
- e) hozzon létre csoportszintű AML/CFT kontrollmechanizmusokat; és
- f) rendszeresen értékelje a csoportszintű AML/CFT politikák és eljárások hatékonyságát.

74. Elvárt, hogy a csoportszintű AML/CFT megfelelési vezető teljes mértékben működjön együtt a csoporttagok AML/CFT megfelelési vezetőivel.

75. Elvárt, hogy a csoportszintű AML/CFT megfelelési vezető legalább a következő feladatokat lássa el:

- a) koordinálja az ML/TF kockázatoknak a csoporttagok által helyi szinten végzett átfogó értékelését, és megszervezze az eredmények összesítését annak érdekében, hogy a csoport egészét érintő ML/TF kockázatok jellegéről, intenzitásáról és helyéről megfelelő képet kapjon;
- b) kidolgozza az egész csoportra kiterjedő ML/TF kockázatértékelést. E tekintetben az irányító pénzügyi szervezet csoportszintű ML/TF kockázatkezelési rendszerében szükséges figyelembe venni mind a csoporttagok egyedi kockázatait, mind pedig azok lehetséges kölcsönhatásait, amelyek jelentős hatással lehetnek a csoportszintű kockázati kitétségre. E tekintetben indokolt különös figyelmet fordítani azokra a kockázatokra, amelyeknek a harmadik országbeli csoporttagok vannak kitéve, különösen, ha azok magas ML/TF kockázatú országokban találhatók;
- c) határozza meg a csoportszintű AML/CFT standardokat, és biztosítsa, hogy a csoporttagok helyi politikái és eljárásai megfeleljenek az esetükben alkalmazandó AML/CFT jogszabályoknak és felügyeleti elvárásoknak, továbbá, hogy a csoporttagok által alkalmazott standardok összhangban legyenek a csoportszintű standardokkal;
- d) koordinálja a csoporttagok AML/CFT megfelelési vezetőinek tevékenységét annak biztosítása érdekében, hogy azok konzisztens módon lássák el feladataikat;
- e) kísérelje figyelemmel, hogy a harmadik országbeli csoporttagok megfelelnek-e az irányító pénzügyi szervezet által meghatározott csoportszintű AML/CFT politikáknak, különösen azon harmadik országok esetében, ahol az ML/TF kockázatok megelőzésére vonatkozó követelmények kevésbé szigorúak, mint a csoportszintű politika¹⁰;
- f) az irányadó jogi és szabályozási keretrendszerrel összhangban dolgozza ki a csoport egészére vonatkozó AML/CFT politikákat, eljárásokat és intézkedéseket, különös tekintettel az adatvédelemre és az információk csoporton belüli, AML/CFT céljából történő megosztására; és

¹⁰ Lásd még az (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a hitelintézetek és pénzügyi intézmények által bizonyos harmadik országokban a pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázat csökkentése érdekében hozandó minimális intézkedésekre és kiegészítő intézkedések típusaira vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló (EU) 2019/758 Bizottsági felhatalmazáson alapuló rendeletet valamint a csoportszintű AML/CFT politikák harmadik országokban történő alkalmazásáról szóló közös ESA szabályozási technikai standardokat (JC 2017 25, 2017. december 6.).

g) biztosítsa, hogy a csoporttagok megfelelő eljárásokkal rendelkezzenek a Pmt. 30. § (1) bekezdésében hivatkozottaknak megfelelő ügyletek bejelentésére, és az irányadó titoktartási szabályok sérelme nélkül osszák meg az információkat, beleértve azt az információt is, hogy egy ügyletről bejelentést nyújtottak be a helyi pénzügyi információk részére.

76. Az MNB elvárja, hogy a csoportszintű AML/CFT megfelelési vezető legalább évente kétszer tevékenységi jelentést készítsen, és azt az irányító pénzügyi szervezet vezető testületének mutassa be. A 44. pontban említetteken túlmenően a csoportszintű AML/CFT megfelelési vezetőnek a csoporttagok AML/CFT megfelelési vezetői által benyújtott jelentése legalább a következő információkat tartalmazza:

- a) csoportszintű összevont statisztikák, különösen az ML/TF kockázati kitettségről és a Pmt. 30. §-a szerint bejelentés alapjául szolgáló adatokról, tényekről és körülményekről;
- b) a csoporttagoknál felmerült ML/TF eredendő kockázatok nyomon követése, valamint a fennmaradó kockázatok lehetséges hatásának elemzése;
- c) a csoporttagok felügyeleti felülvizsgálata, belső vagy külső ellenőrzése, kitérve a csoporttagok AML/CFT politikáinak és eljárásainak súlyos hiányosságaira, valamint a korrekciós intézkedésekre vonatkozó lépésekre vagy ajánlásokra; és
- d) a csoporttagok irányítására és felügyeletére vonatkozó információk, különös tekintettel a magas kockázatú harmadik országokban tevékenységet folytató csoporttagokra. Elvárt, hogy a csoporttag AML/CFT megfelelési vezetője közvetlenül tehessen jelentést a csoportszintű AML/CFT megfelelési vezetőnek.

77. Az arányosság szempontját szem előtt tartva elvárt, hogy az irányító pénzügyi szervezet hozzon létre a csoportszintű AML/CFT megfelelési kérdésekben illetékes bizottságot is.

IV. Záró rendelkezések

78. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.

79. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli.

80. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.

81. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2024. július 1-től várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Dr. Matolcsy György sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke